

УДК 378.091:37(71)

В'ячеслав Осадчий

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У КАНАДІ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Провідна роль у сучасних і майбутніх продуктивних змінах суспільства відповідно до документів міжнародних і європейських організацій (ЮНЕСКО, Організації економічного співробітництва та розвитку, Міжнародної організації праці, Ради Європи, Європейської Комісії, Європейської асоціації педагогічної освіти та ін.) належить освіті та педагогам як найбільшій соціально-професійній групі населення на Землі, яка проголошена носієм суспільних і освітніх змін.

Проблема якісної підготовки вчителів є актуальною як для України, так і для зарубіжних країн, тому що педагогічна освіта постійно актуалізується у зв'язку з розвитком тенденцій у суспільстві. Її модернізація й удосконалення вимагають вивчення досвіду інших країн для впровадження позитивних надбань у практику професійної підготовки майбутніх учителів в Україні.

Метою статті є висвітлення аспектів сучасної професійної підготовки майбутніх учителів у Канаді, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Чимало як зарубіжних (Н. О'Хара [9], А. Хіккі [8]) так і вітчизняних науковців (Л. Карпинська [2], Н. Муқан [4], Т. Кошманова [3], І. Гушлевська [1]) об'єктом своїх досліджень обирали різні аспекти педагогічної освіти Канади.

Л. Карпинська зазначає, що педагогічна освіта Канади на сучасному етапі (кінець ХХ ст. – початок ХХІ ст.) характеризується тим, що в результаті освітніх реформ професія вчителя стала престижнішою та шанованішою, внаслідок чого підвищилися вимоги до вступників в університети на освітні факультети та вимоги до одержання вчительського сертифіката [2, с. 9].

На думку Н. Мукан, освіта Канади кінця ХХ ст. характеризується численними змінами, процесом реформування та реструктурування професійної педагогічної освіти, науковим пошуком із проблем підвищення професіоналізму й адекватної підготовки вчителя. Нині з теоретичним обґрунтуванням сучасних підходів до професійної підготовки педагога виступили відомі на американському континенті науковці, зокрема питання впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійну освіту розглядали Дж. Картрайт, Б. Бані, В. Кербно, К. Бенкет, В. Блентон, П. Бурпі [4, с. 4].

Загалом вища освіта Канади представлена такими навчальними закладами, як університети, університетські коледжі, суспільні коледжі та коледжі системи Collège d'enseignement général et professionnel (CEGEP). Суспільний коледж – це вищий навчальний заклад, який не присуджує ступенів. Університетський коледж – це вищий заклад освіти, що поєднує традиції університету та коледжу. Коледжі системи CEGEP функціонують у франкомовній провінції Квебек і впродовж двох років готують абітурієнтів до вступу в університет. Студентам пропонуються різноманітні навчальні курси, впроваджуються Internet-курси інших університетів, створюються університетські й бібліотечні консорціуми, поширюється віртуальний (електронний) університет, налагоджується співпраця із зарубіжними партнерами [2, с. 10].

Отже, до системи професійної освіти Канади належать коледжі, університети та різноманітні заклади професійної освіти, в яких можна здобути спеціальну професійну та вищу освіту. Системі професійної освіти Канади та інституціям, що її здійснюють, притаманні такі принципи, як “мобільність” та “портативність”. Пріоритетом цієї освіти є отримання студентами базових знань, що в майбутньому надає можливість трансферу між навчальними програмами, інституціями та ринком праці. Окрім того, уряди провінцій, їх департаменти та міністерства освіти забезпечують міжпровінційну мобільність відповідно до вимог ринку праці [4, с. 12].

Останні декади ХХ ст., як зазначає Н. Мукан, були позначені реформуванням освіти в Канаді, метою якого стали реструктурування та реорганізація органів управління освіти, збільшення її фінансування, оновлення навчальних матеріалів і визначення основних критеріїв оцінювання академічної діяльності учня та фахової практики педагога. Нині до кола обов'язків учителя канадської загальноосвітньої школи, поряд із викладанням, входить участь у процесах планування та здійснення управління розвитком педагогічної професії та школи,

їх реформування та вдосконалення. Сучасний учитель Канади – це фахівець, який втілює в життя концепцію неперервної освіти та забезпечує реалізацію інноваційних педагогічних технологій, що розвиваються відповідно до вимог сучасного суспільства [4, с. 11].

Сутність підходів до професійної підготовки майбутнього вчителя в системі вищої педагогічної освіти Канади, як зазначає Л. Карпинська, полягає в тому, що програми підготовки майбутніх учителів передбачають загальну підготовку, викладання фахового предмета майбутнього фахівця, професійну підготовку (вивчення психолого-педагогічних дисциплін і практична діяльність у школі) та педагогічну практику. На відміну від українських, канадським програмам підготовки вчителів властиві певні ознаки, що позитивно впливають на формування педагогічної майстерності, а саме: варіативність, елективність, індивідуалізація, культурологічна та практична орієнтація змісту програм, інтернаціоналізація. Значну роль у процесі формування професійної майстерності на факультетах освіти Канади відіграє організація педагогічної практики, що є чітко спланованою й організованою, має комплексний характер і структурованість, тенденцію до постійного розвитку і вдосконалення з урахуванням сучасних освітніх технологій, певні критерії оцінювання роботи майбутніх учителів, що сприяє більш чітким вимогам до практичної діяльності студента й об'єктивній оцінці його роботи [2, с. 11].

Політику в педагогічній освіті Канади визначають провінції, законодавство яких встановлює її зміст. Як правило, він поєднує в собі навчальні програми з педагогіки, практику в школі, а також обговорення деяких питань розвитку дитини, права та соціальних питань. Провінційні законодавчі органи також забезпечують фінансування педагогічної освіти, частина якого виділяється ВНЗ. Проте контроль за рівнем педагогічної освіти покладається на університети та їх керівні органи [7, с. 8-9].

Як уже зазначалося, у канадській системі педагогічної освіти впродовж останнього десятиліття відбувалися реформи, які спричинили суттєві зміни в педагогічних навчальних закладах. Діяльність шести факультетів освіти університетів Канади, що здійснюють підготовку майбутніх учителів, характеризується інтеграцією наукової роботи та викладання. Всі члени університетської спільноти – і науковці-викладачі, і студенти – є своєрідними учнями, які розширюють свої знання за допомогою досліджень і відкриттів, та, водночас, учителями, оскільки передають свої знання іншим. Основними вимогами, які ставить канадське суспільство перед системою професійної педагогі-

чної освіти, є: відповідність знань і вмінь майбутніх учителів потребам і реаліям педагогічної діяльності сьогодення; компетентність, необхідна сучасним учителям початкової та середньої школи в системі загальноосвітньої школи, що вимагає вдосконалення академічних програм на постійній основі.

Існуючі дослідження свідчать про те, що особливу увагу науковці приділяють епістемологічній основі педагогічної освіти; моделі освіти, що базується на системному зв'язку дисциплін; професійній педагогічній компетентності; упровадженню ІКТ у навчальний процес; підготовці вчителя до діяльності в полікультурному середовищі та середовищі національної меншини; інтеграції теорії та практики, а також послідовності навчальних планів; переходу від педагогічної освіти до професійної діяльності; переосмисленню співпраці між університетом і школою [4, с. 13].

У професійній підготовці майбутніх учителів Канади важливе значення надається формуванню педагогічної майстерності студентів. Для цього використовуються різноманітні стратегії, які поділяють на п'ять груп, а саме: пряма стратегія, непряма стратегія, інтерактивна стратегія, стратегія самостійного навчання й експериментальна стратегія. Саме в межах цих стратегій і відбувається використання різноманітних, здебільшого активних, методів навчання, що стимулюють творчу активність, навчають студентів самостійно мислити, вирішувати проблемні завдання, формують особистість, здатну до співпраці, вміння вести діалог, сприймати та критикувати погляди інших [2, с. 14].

Головний принцип, який лежить в основі програм педагогічної підготовки у Канаді, полягає у тому, що освіта вчителя – це процес, який триває все життя. Окрім основної, початкова педагогічна підготовка повинна супроводжуватись особистісним розвитком, який характеризується об'єктивною самооцінкою та вдосконаленням, усвідомленням необхідності здобуття знань і навичок, необхідних для подальшого навчання. Всі програми педагогічної підготовки мають забезпечувати майбутнім учителям можливість набуття основних практичних навичок, знання теорії та її зв'язку з практикою, прогресивних вчень і професійної компетентності [4, с. 15].

Важливим здобутком канадської системи освіти є широке використання ІКТ в університетській підготовці майбутнього вчителя. Канадські вчені приділяють значну увагу якості освіти та її відповідності сучасним запитам суспільства. Особливу роль у професійному становленні вчителів відіграють недержавні освітні структури, які пок-

ликані захищати, перш за все, інтереси вчителів перед державою, виступати за збільшення фінансування освіти, покращення умов праці педагогів, підвищення їх статусу в суспільстві [5].

Сучасний процес глобалізації вимагає від учителя майстерності у використанні програмного забезпечення й інструментарію комунікацій. Обов'язковими завданнями навчальних програм освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавра, магістра та доктора є розвиток умінь і навичок використання комп'ютерів та ІКТ у педагогічній стратегії професійної педагогічної діяльності вчителя Канади з метою їх адаптації до процесу навчання учнів і змісту академічного предмета. Комплексна програма комп'ютерної грамотності – це не просто перелік умінь і навичок педагога (знання елементів комп'ютера, вміння написати текст, створити таблицю, зберегти документ), це також розуміння можливостей поєднання комплексу знань, умінь і навичок із метою організації гнучкої, творчої, цільової роботи з комп'ютером у професійній та повсякденній діяльності вчителів Канади [4, с. 15-16].

Нині комп'ютерні програми мають досить широке розповсюдження в усіх канадських класах. Як зазначає Н. О'Хара (Noreen O'Haire) [9], 2/3 вчителів використовують Інтернет і навчальні CD-диски у своїх класах; 1/3 використовують настільні видавничі системи; 1/2 – електронні таблиці, комп'ютерні ігри та симулятори, PowerPoint та інші програми для презентацій; понад дев'ять із десяти вчителів мають доступ до Інтернету в школі. У своєму дослідженні шляхом аналізу опитування студентів Н. О'Хара доводить, що комп'ютери трансформують як спосіб роботи вчителів, так і процес навчання студентів. Адже 71% опитаних погоджуються, що комп'ютери змінили процес викладання, і 77% вважають, що комп'ютери змінили процес їх навчання, наприклад, Інтернет став помічником навчання. Вісім із десяти опитаних викладачів використовують його, щоб підготувати плани уроків і 71% – вказують, що їхні студенти використовують Інтернет для виконання завдань. Четверта частина викладачів стверджують, що студенти подають свої завдання в електронному вигляді, і цей показник зростає до 44% на рівні середньої школи. 21% опитаних викладачів зазначають, що студенти використовують ноутбук або портативний комп'ютер на аудиторних заняттях.

Аналізуючи результати опитування, дослідниця окреслила ряд проблем у канадській вищій педагогічній освіті, пов'язаних з упровадженням ІКТ: занадто багато уваги приділяється комп'ютерам на шкоду іншим важливим напрямам, що дозволяють поліпшити на-

вчання; викладачі займаються переважно самоосвітою або покладаються на досвід інших викладачів у використанні ІКТ; лише 30% вчителів спираються на університетську підготовку для інтеграції ІКТ у свої заняття; більшість викладачів вважають, що вони недостатньо підготовлені до використання комп'ютерних технологій у своїх класах і для планування занять.

Із метою професійного розвитку та вирішення професійних потреб педагогів у Канаді використовуються засоби дистанційної освіти. Як зазначає А. Хіккі (А. Hickey) [8], у 2001 р. Центром дистанційного навчання та інновацій (CDLI) разом із Педагогічним факультетом Меморіального університету (Memorial University), Асоціацією вчителів Ньюфаундленду та Лабрадору (Newfoundland and Labrador Teachers' Association), Департаментом освіти і Лабрадорським шкільним округом було створено Віртуальний центр учителів (Virtual Teacher Centre). Він надавав можливість педагогам брати участь у процесі навчання у своєму темпі та за власним графіком. За допомогою Інтернет він став єдиним засобом професійного розвитку для вчителів віддалених провінцій, що працюють у системі К-12. Створення віртуального центру сприяло розвитку спільноти вчителів, налагодженню соціальних, особистісних і професійних відносин у контексті вивчення прибережних громад, питань культури, педагогіки та професіоналізму, регулювання криз і використання ІКТ у навчанні. Впродовж навчального року кожна установа забезпечувала контакти і підтримку центру, в той час як учителі використовували спеціальне веб-середовище для досліджень, обміну досвідом та спілкування один з одним. У цілому вчителі можуть отримати доступ до професійних ресурсів, різних незалежних і спільних навчальних посібників, а також матеріалів, присвячених досвіду навчання за допомогою віртуального центру вчителів.

Канадські факультети освіти почали розробляти стандарти з використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці вчителів. Проте у Канаді немає єдиної системи освіти, тому кожна з десяти провінцій і трьох територій розробляла свої підходи. Так, у провінції Альберта було видано два законодавчі акти з цього питання. Перший наказ Міністра 1997 р. "Стандарт якості учителів до надання базової освіти в Альберті" (Teaching Quality Standard Applicable to the Provision of Basic Education in Alberta) [11] проголошував, що всі вчителі повинні продемонструвати володіння традиційними й електронними методами навчання, тобто знати, як використовувати ІКТ і як залучити учнів до використання цих технологій для пошуку й отримання інфор-

мації, спілкування з іншими людьми, досліджень тощо. Відповідно до цього наказу вчителі мають застосовувати різні технології для задоволення потреб учнів у навчанні, тобто використовувати у викладанні / навчанні комп'ютери та медіа; не відставати від досягнень у галузі ІТ, користуючись електронними мережами й іншими засобами масової інформації для підвищення рівня своїх знань і вмінь, а також для ефективного спілкування з іншими людьми.

У серпні 2000 р. Міністерством освіти Альберти було розроблено спеціальну програму з вивчення ІКТ, у якій зазначалося, що технології вивчаються не окремим предметом, а впроваджуються у всі навчальні дисципліни, що вимагає від викладача набуття навичок і вмінь використання ІКТ у своїй педагогічній діяльності для забезпечення ефективного навчання студентів. У програмі наголошується, що технології найкраще вивчаються під час їх застосування на заняттях. Розробники програми стверджують, що використання на заняттях різноманітних вправ, робота над проектами, моделювання розв'язання проблем, які відображають реальні життєві ситуації за допомогою ІКТ, сприятимуть підвищенню ефективності навчального процесу [6, с. 200].

У більшості документів і навчальних програм акцентується на важливості заохочення вчителів до використання ІКТ. Відповідно до них, учителі мають бути спеціально навчені тому, як інтегрувати ІКТ у навчальний процес. Школа очікує, що випускники програми педагогічної освіти мають достатні знання з використання ІКТ. Проте З. Жанг (Z. Zhang) і Д. Мартинович (D. Martinovic) зазначають, що хоча студенти, які народилися після 1982 року, належать до покоління, представники якого працюють у цифровому середовищі для спілкування, збору інформації та аналізу, у них, зазвичай, відсутні основи інформаційної грамотності та слабкі навички критичного мислення [12]. Проблема полягає в тому, що студенти не обов'язково розуміють, як використання ними технології може впливати на їх грамотність та освітні навички. Для вирішення цієї проблеми канадські дослідники пропонують впровадити для майбутніх учителів курс "Навчальні технології (комп'ютерні методи)" (The Instructional Technology (Computer Methods)), який має сприяти розвитку вмінь інтегрувати ІКТ у процес навчання в школі. Основну увагу викладачі курсу приділяють розвитку грамотності у сфері ІКТ та вмінь здійснювати навчання впродовж усього життя, а не лише набуття навичок роботи з комп'ютером. Курс поєднує як теорію, так і практику, оскільки охоплює найбільш важливі теоретичні аспекти впровадження ІКТ в освіту, а також фактичного застосування ІКТ у

школах. У теоретичній частині курсу студентам пропонується поміркувати над п'ятьма статтями за такими темами: дослідження застосування ІКТ в освіті, ІКТ-грамотності та соціальних питань у реалізації ІКТ. У практичній його частині вони мають вчитися володіти апаратним і програмним забезпеченням ПК. Цей курс використовує поєднання онлайн забезпечення навчальних матеріалів і методів роботи в класі, включаючи: дискусії лицем до лица, що спрямовані на розвиток у студентів критичного мислення; Інтернет-дискусії, використовувані в основному для оцінювання студентів та спілкування з ними під час їх педагогічної практики в школах; семінари – для обміну ІКТ-знаннями і навичками студентів; групові проекти про ставлення до ІКТ в освіті, виконані в цифровому форматі. Здійснивши експеримент з упровадження цього курсу для студентів педагогічних програм, науковці дійшли висновку, що його доцільно розраховувати не на один, а на два семестри і внести вивчення питань використання Інтернет в освіті.

В огляді Канадської асоціації освіти “Дослідження в галузі освіти” за 2009 рік М. Сефсі (M. Sefci) [10] стверджує, що ІКТ отримали широке впровадження, проте електронне навчання в країні розвивається повільніше, ніж очікувалося. Використання ІКТ зростає, але повний набір керівних принципів для всіх вчителів, як і раніше, відсутній.

Отже, система професійної підготовки майбутніх учителів Канади пройшла певні етапи розвитку і сьогодні характеризується значною увагою до проблем застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітній галузі загалом та підготовці учителів зокрема. У канадській системі педагогічної освіти впродовж останнього десятиліття відбувалися реформи, які спричинили суттєві зміни в педагогічних навчальних закладах, проте більшість науковців вважають недостатньо розвиненим питання впровадженні ІКТ у процес професійної підготовки майбутніх учителів. Важливим досвідом для України є розробка стандартів із використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці вчителів, що дозволило б краще орієнтувати студентів на майбутню професійну діяльність.

Посилання:

1. *Гушлевська І. В.* Трансформація професійних функцій вчителя в умовах інформаційного суспільства (на матеріалах США і Канади) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / *І. В. Гушлевська.* — Луганськ, 2005. — 21 с.
2. *Карпинська Л. О.* Формування професійної майстерності майбутніх учителів у системі вищої педагогічної освіти Канади : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

- канд. пед. наук : спец. 13.00.01 “Загальна педагогіка та історія педагогіки” / *Л. О. Карпинська*. — Одеса, 2005. — 21 с.
3. *Кошманова Т. С.* Розвиток педагогічної освіти у США (1960 – 2000 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / *Т. С. Кошманова*. — К., 2002. — 40 с.
 4. *Мукан Н. В.* Система професійної підготовки майбутніх учителів загальноосвітніх шкіл в університетах Канади : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / *Н. В. Мукан*. — К., 2005. — 23 с.
 5. *Нос Л. С.* Інноваційна діяльність учительських асоціацій у системі освіти Канади / *Л. С. Нос* // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. — К. ; Вінниця, 2010. — Вип. 25. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2010_25/innovaciuna%20diyalnist%20uchutelskux.pdf.
 6. *Нос Л.* Інформаційно-комунікаційні технології у підготовці вчителів початкової школи в університетах Канади / *Л. Нос* // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2009. — № 4. — С. 199—204.
 7. Characterizing Initial Teacher Education in Canada: Themes and Issues / *M. Gambhir, K. Broad, M. Evans, J. Gaskell*. — 2008. — 30 p. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.oise.utoronto.ca/ite/UserFiles/File/CharacterizingITE.pdf>.
 8. *Hickey A.* The Virtual Teacher Centre: An Online Learning Community / *A. Hickey*. — [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.ctf-fce.ca/publications/pd_newsletter/PD2003_Volume3-4English_Article4.pdf.
 9. *O’Haire N.* Teacher Perspectives on Technology / *N. O’Haire*. — Fall, 2003. — V. 3, Issue 4. — [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.ctf-fce.ca/publications/pd_newsletter/PD2003_Volume3-4English_Article1.pdf.
 10. *Sefci M.* CEA’S 2009 Education research review. — 15 p. / *M. Sefci*. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.cea-ace.ca/sites/default/files/cea-2009-education-research-review.pdf>.
 11. *Zhang Z.* ICT in teacher education: Examining needs, expectations and attitudes / *Z. Zhang, D. Martinovic* // Canadian Journal of Learning and Technology. — V34(2) Spring / printemps, 2008. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://cjlt.csj.ualberta.ca/index.php/cjlt/article/view/498/229>.

References (transliterated and translated):

1. *Hushlevska I.V.* Transformatsiia profesiinykh funktsii vchytelia v umovakh informatsiinoho suspilstva (na materialakh SShA i Kanady) : avtoreferat (Transforming teacher professional functions in the information society (based on U.S. and Canada)) : abstract of thesis for obtaining scientific degree of Candidate of Pedagogy : speciality 13.00.04 “Theory and Methods of Vocational Education”, Lugansk, 2005, 21 p.
2. *Karpynska L. O.* Formuvannia profesiinoi maisternosti maibutnikh uchyteliv u systemi vyshchoi pedahohichnoi osvity Kanady : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ped. nauk (Formation of professional skills of teachers in the system of teacher’s higher education of Canada) : abstract of thesis for obtaining scientific degree of Candidate of Pedagogy : speciality 13.00.01 “General Education and History of Education”, Odessa, 2005, 21 p.
3. *Koshmanova T. S.* Rozvytok pedahohichnoi osvity u SShA (1960 – 2000 rr.) : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia d-ra ped. nauk (Development of teacher’s education in the U.S. (1960 – 2000)) : abstract of thesis for obtaining scientific degree of Doctor of Pedagogy : speciality 13.00.04 “Theory and Methods of Vocational Education”, Kiev, 2002, 40 p.

4. *Mukan N. V.* Systema profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv zahalnoosvitnikh shkil v universytetakh Kanady : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ped. nauk (The system of training future teachers of secondary schools at universities in Canada) : abstract of thesis for obtaining scientific degree of Candidate of Pedagogy : speciality 13.00.04 "Theory and Methods of Vocational Education", Kiev, 2005, 23 p.
5. *Nos L. S.* Innovatsiina diialnist uchytelskykh asotsiatsii u systemi osvity Kanady (Innovation activity of teachers' associations in the education system of Canada) // Modern information technologies and innovative teaching methods in training: methodology, theory, experience, problems: scientific works Kyiv; Vinnitsya, 2010, Issue 25. [Electronic resource] — Mode of access : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2010_25/innovaciuna%20diialnist%20uchutelskux.pdf.
6. *Nos L.* Informatiino-komunikatsiini tekhnolohii u pidhotovtsi vchyteliv pochatkovoї shkoly v universytetakh Kanady (ICT in primary school teachers' training in universities of Canada) // Pedagogy and Psychology of Professional Education, 2009, № 4. P. 199—204.
7. Characterizing Initial Teacher Education in Canada: Themes and Issues / *M. Gambhir, K. Broad, M. Evans, J. Gaskell* [Electronic resource]. — 2008. — 30 p. — Mode of access : <http://www.oise.utoronto.ca/ite/UserFiles/File/CharacterizingITE.pdf>.
8. *Hickey A.* The Virtual Teacher Centre: An Online Learning Community [Electronic resource] — Mode of access : http://www.ctf-fce.ca/publications/pd_newsletter/PD2003_Volume3-4English_Article4.pdf.
9. *O'Haire N.* Teacher Perspectives on Technology. [Electronic resource] — Fall 2003. — V. 3, Issue 4. — Mode of access : http://www.ctf-fce.ca/publications/pd_newsletter/PD2003_Volume3-4English_Article1.pdf.
10. *Sefci M.* CEA'S 2009 Education research review. — 15 p. [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.cea-ace.ca/sites/default/files/cea-2009-education-research-review.pdf>.
11. *Zhang Z., Martinovic D.* ICT in teacher education: Examining needs, expectations and attitudes [Electronic resource] // Canadian Journal of Learning and Technology. — V. 34(2) Spring / printemps, 2008. — Mode of access : <http://cjlt.csj.ualberta.ca/index.php/cjlt/article/view/498/229>.

Стаття надійшла до редакції 02.10.2013

В. Осадчий

Профессиональная подготовка будущих учителей в Канаде средствами информационно-коммуникационных технологий

В статье на основе отечественных и зарубежных исследований выясняются аспекты современной профессиональной подготовки будущих учителей в Канаде. Доказано, что к системе профессионального образования страны относятся колледжи, университеты и различные учреждения профессионального образования, в которых можно получить специальное профессиональное и высшее образование. На сегодня программы подготовки будущих учителей предусматривают общую подготовку, преподавание профессионального предмета будущего специалиста, профессиональную подготовку и педагогическую практику. Главное значение при подготовке будущих учителей, благодаря разнообразным стратегиям (прямая стратегия, косвенная стратегия, интерактивная стратегия, стратегия самостоятельного обучения и экспериментальная стратегия), занимает формирование педагогического мастерства студентов. Отмечается, что в канадской системе педагогического образования на протяжении последнего десятилетия происходили реформы, повлекшие внедрение информационно-коммуникационных технологий, в частности дистанционных технологий в профессиональную подготовку будущих учителей.

Ключевые слова: педагогическое образование, Канада, профессиональная подготовка, будущий учитель, информационно-коммуникационные технологии.

V. Osadchy

**Training Future Teachers in Canada by Means
of Information and Communication Technologies**

The article describes aspects of modern professional training of future teachers in Canada on the basis of domestic and foreign researches. The author proves that the Canadian system of vocational education consists of colleges, universities and various vocational education institutions, where you can get vocational and higher education. At present, the programs of future teachers' training provide general training, teaching of future teacher's professional subject, professional training and teaching practice. The formation of students' pedagogical skills is of primary importance in the future teachers' preparation through a variety of strategies (direct strategies, indirect strategies, interactive strategy, self-study and experimental strategies). The author points out that the Canadian system of teacher education in the last decade there were reforms that led to the development of the information and communication technologies implementation, including distance learning technologies, into future teachers' training.

Key words: teacher education, Canada, professional training, future teacher, information and communication technologies.

Рецензент – кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник Н. О. Постригач